

Klassens time – Demokratiets time?



Elevdagligstuen på Engdalskolen, Aarhus, 1971.

Foto: Jens-Kristian Søgaard. Billedarkivet – Den Gamle By.

Introduktion

Med indskrivningen af demokrati i folkeskolens nye formålsparagraf i 1975 skulle eleverne have medindflydelse i skolens virke og lære at være både tænkende og handlende elever i skolens hverdag. Det var også i den nye folkeskolelov af 1975, at der blev indført "klassens time". En ugentlig time på skemaet hvor klassen var i centrum, og eleverne sammen skulle diskutere selvvalgte emner og komme frem til en fælles løsning - her var læreren blot ordstyrer. 'Klassens-time-kagen' bragte en uformel atmosfære til timen, som ligeledes også var præget af, at der skulle være plads til leg i denne ugentlig lektion. Folkeskoleloven af 1975 medførte også, at eleverne skulle lære at være medlevende og medbestemmende i et demokratisk samfund. Det blev understreget at skolen skulle bidrage til den enkeltes hele udvikling og forberede dem til at tage ansvar for at finde fælles løsninger (Coninck-Smith, Rasmussen og Vyff, 2015).

Lektionen nedenfor er et eksempel på en klassens time à la 1975, som afrundes med nogle diskussionspunkter af betydningen af at have sådan en ugentlig time. Der er ikke opsat konkrete læringsmål for lektionen.



Klassens-time-kage

30 stk.

250 g blødt smør • 350 g sukker (ca. 4 dl) • 4 æg • 500 g hvedemel • 4½ tsk bagepulver • 1 dl cacao • 3 tsk vanillesukker • 3 dl mælk.

Bagetid: ca. 60 min. ved 170°.

Rør smør og sukker godt sammen. Tilsæt æggene et ad gangen, og rør dejen godt ind imellem. Bland mel, bagepulver, cacao og vanillesukker sammen, og rør det i dejen skiftevis med mælken. Hæld dejen i en lille smurt brødpande (25×30 cm), og bag kagen nederst i ovnen. Kagen kan lægges sammen med smørcreme.

Smørcreme

125 g florsukker (ca. 2½ dl) • ca. 3 spsk kogende vand • 250 g blødt smør.

Rør florsukker og vand sammen, og pisk det bløde smør i glasuren lidt efter lidt.

Klassens-time-kage, Karolines
Køkken 2, 1983

Baggrundsartikler

Coninck-Smith, Ning de (2019).

Dansk skolehistorie 1970 – 2019

– i hovedtræk, Skolehistorie.au.dk,

Glahn, Sara (2018). *Demokrati og indflydelse i skolen*, Skolehistorie.au.dk.

Vyff, Iben (2014). *Vejen til organisering af de danske skoleelever*, Skolehistorie.au.dk

Supplerende litteratur

Coninck-Smith, Ning de, Rasmus-

sen, Lisa Rosén og Vyff, Iben

(2015). *Da skolen blev alles: Tiden*

efter 1970, i serien 'Dansk skole-

historie', bind 5, Aarhus: Aarhus

Universitetsforlag,

Skolehistorie, AU Library, Emdrup:

Skolehistorie.au.dk.

Find alle links på www.skolehistorie.au.dk/undervisningsmaterialer.

læringsmål

- Eleven udvikler sin evne til at deltage demokratisk i et socialt fællesskab og finde relevante emner, der fremmer det.
- Eleven øver sin evne til at lytte og deltage i en demokratisk dialog.

Kagen

Det kan være, I allerede har en time, hvor I nyder at spise kage sammen i klassen og derfor allerede har en ordning med, hvem der medbringer. Ellers er det en idé at læreren udleverer den klassiske opskrift til en frivillig, eller at læreren selv bager kagen til klassen.

Timen

- Start lektionen med at lade eleverne bestemme hvordan de vil sidde, blot de sidder tættere sammen end i en normal time. Det kan være at I sidder i en rundkreds, at I rykker stolene tæt sammen eller at I sidder lidt hulter til bulter på både stole, borde og gulv.
- Fortæl baggrunden for at have en klassens time og fortæl at det er eleverne selv, der nu skal finde debattemner, der omhandler klassens trivsel og udvikling. Giv dem evt. inspiration til det efter de områder du som lærer selv synes kan fremme klassens (sociale) trivsel. Det kan f.eks. være et rart klasselokale (oprydning er et fælles ansvar), mere medindflydelse i timernes indhold (hvordan kan vi være med som elever), bedre socialt sammenhold (hvordan skaber vi det?), etc.
- Husk at klassens time skal bruges til at finde en løsning på klassens interesseemner. Eleverne skal altså sammen argumentere og snakke sig frem til en fælles løsning. I kan evt. finde inspiration fra lektionen "Sokratisk dialog som demokratisk værktøj".
- Læreren fungerer blot som ordstyrer for klassens time.